HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

העשויה לנרות. כלומר מפני שהיא מהלכת כל שעה: **דלא מפסיק לוירא.** בין ספינה לארץ אין שום חויר ומיא כארעא סמיכתא דמו: **רב נחמן בר יצחק אמר.** הכי מתנייתא דהמביא גט מי שנהרות דלא״י: **כולי עלמא לא פליגי.** דכארץ ישראל מינהו ומע״ג לחין ספינה גופיה דטעמא דגזו לה משום יניקה מן הקרקע הוא כמעשר וכשביעית הילכך לא שנא נהר ולא שנא יבשה: **כי פליגי כיס הגדול.** שהוא תחום מערבו של ארץ ישראל ופליגי תנאי מיכא למתן דאמר שפת היס הוא גבול ויס גופיה לאו מ״י הוא ומיכא למתן דאמר יס גופיה מארץ ישראל: **לחיובי ארץ.** מקלוע לפוניית מערבית של ארץ ישראל של הר הכר ובתרגום ירושלמי מתרגם של הכר טורי ממנון וכתיב (במדבר לד) זה יהיה לכם גבול לפון מן היס הגדול תתאו לכם של הכר הכר ס״מ של הכר תקוע ויס והכר גבול לפוני לארץ ישראל הוא ותפס הרים משופעים הס ויס שפיפונו רחב כמהלך יום או יומים וקאמר תנא מהיכן היא הארץ מרגל הכר או מרגלאו: **כל ששופע ויורד מטורי ממנון ולפנים.** לגד ארץ ישראל דהיינו לגד דרום טור ארץ ישראל דגובא הכר הוא הגבול: **מטורי ממנון ולחוץ.** לגד לפון חוצה לארץ: **והנסין שבים.** מיי היס שבמערב רוחין לותן כו׳: **נחל מצרים.** הוא תחום ארץ ישראל במקלוע מערבית דרומית ומחובר ליס הגדול דכתיב בגבול נגב (שם) ונסב הגבול מעצמון נחלה מצרים והיו תוצאותיו הימה. ממצאת ארץ ישראל בין הר הכר לנחל מצרים זה ממערבית לפוניית וזה מדרומית מערבית והיס במערב ויס מקום שהיס נכנס לתוך ארץ ישראל מהלך ימים רביס בין הר הכר לנחל מצרים ובתוכה כניסה יס נסין והן מתפשטין למערב לתוך היס חוץ מבין מקלוטות תחומי ארץ ישראל שהן הר הכר ונחל מצרים הלכך רוחין כאילו חוט ממוח מסוף הר הכר במערבו עד נחל מצרים שהרי כל מה שבתוך מקלוטות הללו ארץ ישראל היא ומן החוט ולפנים כו׳: **ר׳ יהודה אומר.** כל היס שבנגד לויר של ארץ ישראל ואפי׳ עד לוקיינוס למערב שהוא בסוף העולם הרי הוא כמ״ש (שם) יס הגדול וגבול הלי וגבול קלא יתירא הוא למימר לקח רוחב היס בכלל התחום: **והנסין שבלדדין כו׳.** כלומר ואם יש בו לחלק בנסין לא לגד מערב יש חלוק אלא לגד לפון ולגד דרום שיש נסין ביס מתפשטין לתורך היס לפון ולדרום עד שמגיעין ומוסכין חוץ מכנגד מ״י ואם רצוי למתוח החוט ממזרח למערב ולהבדיל מה שבנגד לויר מ״י ומה שבנגד לויר מוצה לארץ: **ורוחין כאילו חוט ממוח מקפלוריא.** עיר היושבת בחודו של הר הכר ברוחב גבהו שהוא תחום לפוני: **ועד יס לוקיינוס.** שהוא בסוף העולם למערב ומנחל מצרים עד יס לוקיינוס: **מן החוט ולפנים.** לגד חבירו דהיינו לפנים כלומר בין שני החוטין הוו הנסין ארץ ישראל. והוא הדין למיס ונסין דנקט משום דמורעין וזורעין בהם וחייבין במעשר ובשביעית. והכי קתני מתנייתא דלעיל פליגי שבתוך הגבול ליס הגדול מחוט הממוח מטורי ממנון עד נחל מצרים מאן דאמר כמאיר ארץ ישראל רבי יהודה היא דאמר כל שבנגד ארץ ישראל הרי הוא כארץ ישראל ואיתא כרבנן: **מיבעי להו לנסין.** דמן החוט ולפנים לגד מזרחי (ג) ללא תימא שפת היס הוא הגבול ואפי׳ במקום שהוא מתפשט ונכנס לתוך בין שני מקלוטות התחומין: **לא לריבי קרא.** כיון שבתוך התחומין הס: **סוריה.** היא ארץ לובה וכשהוא דוד והוסיפה על ארץ ישראל: **כמוכר בחוצה לארץ.** ותנן לקמן (דף מג:) המוכר עבדו לחוצה לארץ יצא לחירות דקנסינן לוקח משום דעבד אייך במלות ואקול מארץ לחוצה לארץ. סוריה לגפורה של ארץ ישראל להלן מעטו: **לגיטין אין.** משום דבקיאין לשמה אי שכיחי לקיימו(ז): **לעבדים לא.** דלמו מארץ ישראל היא: **עפרה טמא.** שגזרו עליה. ואף על גב דסבירא ליה להאי תנא כיבום יחיד שמיה כיבום כדקתני חייבת במעשר אפילו הכי גזור עליה: **והמביא גט מסוריה.** לארץ ישראל כמביא (ג) בחוצה לארץ ללא שכיחי שיירתא: **והרוצה ליכנס לה בטהרה נכנס.** מה שאין כן בארץ העמים. ולקמיה מפרש מאי היא:

בקונה

בל ששופע ויורד מטורי אמנון. פי׳ בקונטרס מטורי ממנון ולפנים להיינו לגד דרום ארץ ישראל ולחוץ לגד לפון חוצה לארץ וקשה לר״י דל״כ אמאי נקט רבי יהודה קפלוריא הוה ליה למימר רוחין כאילו חוט ממוח מטורי ממנון עד לוקיינוס[א] כיון דתנא קמא נמי לניין גבול לפוני של ארץ ישראל קאמר וגרסה לר״י לטורי ממנון משמפע ויורד לגד מזרח ולגד מערב וחוזר של הר הוא הגבול מערבי של ארץ ישראל[ב] והנסין שבים רוחין כאילו חוט ממוח מטורי ממנון כלומר מחודו של הר עד נחל מצרים וקפלוריא לרבי יהודה אתי לניין נסין שבלפון ר״י וגרסה שהכתוב דוחקו לרבי לפרש כן דכתיב וזה יהיה לכם גבול לפון מן היס הגדול תתאו לכם הר הכר[ג] ומתרגמינן הר הכר טורי ממנון אלמא הכתוב בא לניין גבול לפוני ומיהו יכול להיות שהכר תקוע נקבן לפוניות מערבית אבל משפע ויורד לגד מזרח: **רבי יהודה אומר כל שבנגד ארץ ישראל הרי.** גמ׳ רבינו פטר לר״ת דבזמן הזה היה להתחייב לר׳ יהודה במעשר[ד] שאנו במערבה של ארץ ישראל[ה] והשיב ללא קיימא לן כרבי יהודה אבל ארץ ישראל כולה היה מכיר בכל ארץ ישראל שעד שקיעת מוקיינוס שכולה היו בקיאין לשמה או שעדיס מלויין לקיימם שאין לריך לומר בפני נכתב לכך ר״ל ללא כבשו הכל עולי גולה[ו] לי נמי כדפירש בקונטרס לכל שבנגד ארץ ישראל היינו לא היה מיבעי ליה לגפורה של גיטין אין בעלמא אלא משום דחיישינן שמא יבא אדם לשנות ולומר שבנגד ארץ ישראל לגיטין אין לעבדים לא וכ״ש לגפורה של גיטין אין לעבדים לא וכ״ש סוריא דמרחקא טובא: **ת״ר.**[ז] **בשלשה** דרכים שוותה סוריא לארץ ישראל ובשלשה לחו״ל: סימן ע״ב ב״ר ר״ק: **עפרה טמא** בחו״ל והמוכר עבדו לסוריא כמוכר בחו״ל **והמביא** גט מסוריא כמביא מחו״ל ובשלשה **לא״י חייבת במעשר ובשביעי׳ כא״י והרוצה** ליכנס לה בטהרה נכנס[ט] **והקונה** שדה בסוריא

כקונה

מסורת הש״ס

ה) [תוספתא פ״ג דתרומות ס״ק ותוספתא מלא פ״ג ה״ט], ו) [תוספתא כלים ב״ק פ״ק ס״ב], ז) [מלא פ״ק מי״ק], ד) [לעיל ג:], ה) [כתוקלוס ליתא כך וגם בתרגום יונתן וירושלמי ליתא כך ע״ש ועי׳ גירסתא לעיל בערך סמניס], ו) דבכי תחום׳ תמוה עיין רש קדושין, ועי׳ מהרש״ל, ז) שייך לע״ב, ח) [וע״ע תוספתא ע״ז כא. ד״ה כיבום].

גליון הש״ם

גמ׳ ת״ר בשלשה. ע׳ ע״ז דף כא ע״ב תוס׳ ד״ה קסבר:

הגהות הב״ח

(ג) רש״י ד״ה מיבעי להו נסין וכו׳ לגד מזרחי ארץ ישראל הוא ללא מימא: (ד) ד״ה והמביא וכו׳ כמביא מחוצה לארץ:

מוסף תוספות

א. כמו ת״ק. תוס׳ ב. וכל ששופע ויורד מטורי אמנון ולפנים דהיינו לצד מזרח הוי ארץ ישראל, ומטור״א ולחוץ דהיינו לצד מערב הוי חו״ל. תוס׳ הרש״ש. ג. ואפי׳ עד אוקיינוס כדמוכח. תוס׳ הרש״ש. ד. ובשביעית. תוס׳ הרש״ש. ה. שאנו מתפללים בנגד מזרח. תוס׳ הרש״ש. ו. כדאמרי׳ ׳הרבה כרכים כבשום עולי מצרים וכו׳׳. תוס׳ הרש״ש. ז. עדיפא להו] לענין עבדים מלענין גיטין. תוס׳ הרש״ש. ח. דעדיפא עכו לענין גיטין מלענין עבדים. תוס׳ הרש״ש ועי״ש. ט. לא היה לו רשות לכבוש חוצה לארץ. תוס׳ ע״ז כא. ד״ה כיבום. י. כשכבש דוד את ארם נהרים וארם צובה אמר לו הקב״ה. תוס׳ ע״ז כא. ד״ה כיבום ובתוס׳ הרש״ש הביא גם לשונו ממלא של הספרי. יא. ומכאן יצא לדבותינו המחלוקת בסוריא שקורין אותה כיבוש יחיד והטעם כי דוד כבש אותה ברצון נפשו שלא שאל באורים ותומים ולא נמלך בסנהדרין. רמב״ן על התורה סוף פרשת עקב.

עין משפט נר מצוה

לב א מיי׳ פ״ז מהל׳ גירושין הלכה י:
לג ב מיי׳ פ״ל מהל׳ תרומות הלכה ז:
ג [מיי׳ שם פ״ז מהל׳ גירושין הלכה י״]:
לד ד מיי׳ פ״ח מהל׳ עבדים הל׳ ו סמג עשין פז טוש״ע י״ד סי׳ רסז סעיף פב:
לה ה מיי׳ פי״ל מהל׳ טומאת מת הל׳ ו:
לו ו מיי׳ פ״ז מהל׳ גירושין הלכה י ופ״ל מהלכות תרומות הל׳ ז ח:
לז ז מיי׳ פ״ל מהל׳ תרומות הל׳ ד והל׳ טו:
לח ח מיי׳ פי״ל מהל׳ טומאת מת הל׳ ו:

תורה אור השלם

ו. וּגְבוּל יָם וְהָיָה לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל יָם:

במדבר לד ו